LIETUVOS GYVENTOJŲ GENOCIDO IR REZISTENCIJOS TYRIMO CENTRO
GENERALINIAM DIREKTORIUI
Didžioji g. 17/1, LT-01128 Vilnius

PAREIŠKĖJAS:
Grant Arthur Gochin
10900 Winnetka Avenue
Chatsworth, CA 91311, JAV
El. paštas: ggochin@gmail.com
Tel. +1 818-625-6513
Lietuvos Respublikos pilietis

PRANEŠIMAS IR PRAŠYMAS DĖL CENTRO ATMINTINŲ DATŲ ĮRAŠŲ APIE ANTANĄ BALTŪSĮ-ŽVEJĮ

2026 m. rugsėjo 27 d.

Gerbiamasis Generalini direktoriau,

Šiuo pranešimu atkreipiu Centro dėmesį į du Centro interneto svetainės atmintinų datų skilties įrašus apie Antaną Baltūsį-Žvejį ir prašau juos papildyti.

I. ĮRAŠAI

1. 2015 m. atmintinų datų skiltis (https://www.genocid.lt/centras/lt/2570/a/), balandžio mėn. įrašas: A. Baltūsis-Žvejys paminėtas kaip partizanų pulkininkas ir Tauro apygardos vadas.

2. 2025 m. atmintinų datų skiltis (https://www.genocid.lt/centras/lt/4795/a/), 2025 m. balandžio 8 d. įrašas: A. Baltūsis-Žvejys paminėtas kaip Tauro apygardos vadas.

Abiejų įrašų kopijos yra išsaugotos.

II. CENTRUI ŽINOMI DUOMENYS

1. 2012 m. liepos 25 d. Centras raštu informavo Lietuvos žydų bendruomenę, kad yra archyvinių duomenų apie A. Baltūsio dalyvavimą Holokauste (M. Pocius, Genocidas ir rezistencija, 2022, Nr. 1(51), p. 24).

2. 2015 m. balandžio mėn. įrašas paskelbtas jau po šio rašto ir praėjus keliems mėnesiams po to, kai 2015 m. sausio 11 d. LRT laidoje „Savaitė“ tuometinė Centro generalinė direktorė pripažino, kad statusų pripažinimo metu karininkų veikla nacių okupacijos metais nebuvo tiriama.

3. 2022 m. Centro žurnale Genocidas ir rezistencija (Nr. 1(51), p. 32 ir 128 išnaša) M. Pocius paskelbė, kad yra archyvinių duomenų, bylojančių apie A. Baltūsio dalyvavimą Holokauste (vadovavo apsaugos kuopai Maidaneko koncentracijos stovykloje), remdamasis LYA, f. K-1, ap. 58, b. 22380/3, l. 10–11.

4. 2025 m. balandžio 8 d. įrašas paskelbtas praėjus trejiems metams po šios publikacijos ir jos nemini.

Pripažįstu, kad atmintinų datų skilties įrašai yra trumpi. Tačiau būtent Centras, kaip valstybės institucija, atsakinga už pasipriešinimo dalyvių atminimo įamžinimą ir šių asmenų teisinį statusą, parinko, kaip A. Baltūsį-Žvejį pristatyti visuomenei, ir abiem atvejais pasirinko tik jo pokario vaidmenį.

III. PRAŠYMAI

1. Papildyti 2025 m. balandžio 8 d. įrašą nuoroda į Centro žurnale 2022 m. paskelbtą M. Pociaus išvadą arba kitaip nurodyti, kad Centras turi archyvinių duomenų apie A. Baltūsio tarnybą 252-ajame lietuvių policijos batalione ir jo vadovavimą apsaugos kuopai Maidaneko koncentracijos stovykloje.

2. Atitinkamai papildyti 2015 m. įrašą arba prie jo pateikti paaiškinimą.

3. Kol nagrinėjamas mano 2026 m. rugsėjo 27 d. prašymas peržiūrėti A. Baltūsiui-Žvejui pripažintą kario savanorio statusą, neskelbti naujų A. Baltūsio-Žvejo pagerbimo įrašų be šios informacijos.

4. Jeigu Centras nuspręstų įrašų nepapildyti, pateikti motyvuotą rašytinį atsakymą, nurodant, kodėl Centras, žinodamas 2012 m. rašte ir 2022 m. žurnalo publikacijoje nurodytus duomenis, laiko šiuos įrašus išsamiais.

IV. SĄSAJA SU KITU PRAŠYMU

Šis pranešimas papildo mano 2026 m. rugsėjo 27 d. prašymą peržiūrėti A. Baltūsiui-Žvejui pripažintą kario savanorio statusą (https://static-cdn.toi-media.com/blogs/uploads/2026/09/Prasymas_LGGRTC_Baltusis_statuso_perziura_2026-09-27_signed.pdf) ir yra atskiras nuo jo. Šiuo pranešimu nekeliu klausimo dėl jokių Centro darbuotojų atsakomybės; prašau tik papildyti viešai skelbiamą informaciją.

Pagarbiai,

Grant Arthur Gochin
Lietuvos Respublikos pilietis
ggochin@gmail.com
+1 818-625-6513

Grant Gochin

27 Sep 2026